> Retouradres Postbus 2232 3500 GA Utrecht

Aan
De alliantiepartners van het Hoogwaterbeschermingsprogramma;

Bestuur Waterschappen t.a.v. portefeuillehouder Waterveiligheid
Ministerie Infrastructuur en Waterstaat t.a.v. de heer J. Slootmaker
Rijkswaterstaat t.a.v. de heer T. Roozendaal

Verzending per mail
Kopie aan: ambtelijke opdrachtgevers

Datum: 31 augustus 2023
Betreft: HWBP Ontwerpprogramma 2025 - 2036

Programmadirectie Hoogwaterbescherming

Griffioenlaan 2 – B.4
3526 LA Utrecht
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
T: 06-14 42 50 95

Contactpersoon
Deon Slagter
M: 0646107921
E:deon.slagter@hoogwaterbescherming.nl

Ons kenmerk
HWBP23/1400449209-3099

Bijlage(n)
1. Ontwerpprogramma HWBP 2025 – 2036
2. Verloop programmaopbouw
3. Mijlpalenoverzicht

Geachte alliantiepartner,

Hierbij bied ik u het ontwerpprogramma 2025-2036 van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) aan. Het ontwerpprogramma is opgesteld op basis van gegevens die de beheerders hebben aangeleverd en de afspraken uit de Kadernota 2025-2036. In de bijlage vindt u het ontwerpprogramma 2025 – 2036 inclusief de toelichting op de toepassing van de kadernota.

Grote financiële claim
We staan als alliantie dit jaar voor een forse opgave. Door de enorme overvraag aan financiële middelen, niet alleen binnen de programmeerperiode maar ook daarna, hebben we een flinke gezamenlijke uitdaging. Daar waar we vorig jaar voor het eerst werden geconfronteerd met een hogere aanvraag aan subsidiebudget dan dat er binnen de programmaperiode beschikbaar is, is dat verschil dit jaar opgelopen naar €3,3 miljard. Ter vergelijking is er €4,9 miljard aan budget beschikbaar in de programmaperiode 2025-2036. De toename van de kosten wordt voornamelijk veroorzaakt door duurdere projecten en een toename aan scope o.b.v. LBO1.
Met technische ingrepen die de Kadernota 2025 - 2036 biedt hebben we een financieel sluitend programma kunnen maken door 24 realisatiefases buiten het programma te plaatsen. Dit moet gezien worden als een tijdelijke oplossing. De buiten het programma geplaatste fases –die allen starten in 2031 of later - hebben momenteel geen zicht op het moment waarop financiële dekking van de realisatiefase beschikbaar komt. Elk jaar bekijken we opnieuw of en wanneer dekking beschikbaar komt voor de desbetreffende fases. Daarnaast zijn er 9 nieuwe projecten aan het programma toegevoegd. Conform kadernota is voor deze nieuwe projecten alleen budget voor de verkenningsfase geprogrammeerd. Met deze ingrepen wordt voorkomen dat de continuïteit van het totale programma stagneert.

Extra alliantiebijeenkomst
Op 25 juli jl. is een extra alliantiebijeenkomst georganiseerd. Tijdens deze ambtelijke bijeenkomst hebben we het financiële knelpunt gedeeld en met elkaar besproken. Daarbij zijn verschillende denkrichtingen nader beschouwd. Een denkrichting geeft een alternatief op het toepassen van de financiële stuurknoppen om de ontstane spanning te verlagen. Deze denkrichtingen worden momenteel geanalyseerd en daar waar mogelijk en relevant verder uitgewerkt. Uit de eerste analyse lijkt dat de continuïteit van het programma niet gewaarborgd kan worden of financieel te weinig oplevert. Tijdens de programmeersessie op 19 september 2023 worden de

eindresultaten gedeeld en bespreken we de eventuele implementatie voor de korte dan wel lange termijnprogrammering.

Vooruitblik
De twaalfjarige programmering moet bijdragen aan de alliantiedoelstelling om in 2050 alle waterkeringen aan de wettelijke norm te laten voldoen. We moeten als alliantie op zoek naar een balans tussen de impact van het programma op waterschapsniveau en een gedragen programma dat recht doet aan het alliantie principe 'Best for Program'. Daarnaast is het van belang dat binnen het programma de continuïteit wordt behouden en de stabiliteit wordt gewaarborgd.

Voorlopig is er geen zicht op een structurele oplossing voor bovengenoemde financiële knelpunt. Dit betekent dat risico's als grotere voorfinancieringslasten, discontinuïteit in projectorganisaties en onzekerheid in moment van uitbetaling van subsidies groter worden. Het zoeken naar structurele oplossingen voor dit probleem vindt plaats binnen verschillende sporen; denk hierbij aan de lange termijnprogrammering en de werkgroep voorfinanciering. In de bestuurlijke dialoog over de toekomst van het HWBP die dit najaar met alliantiepartners wordt gevoerd (thema 5), zal deze problematiek op tafel komen.

Lange termijnprogrammering
De overvraag aan financiële middelen bevestigt dat de huidige kaders en wijze van programmeren niet meer passen. De opdracht van de werkgroep van de lange termijnprogrammering moet handelingsperspectieven aangeven hoe we de totale versterkingsopgave die volgt uit LBO1 voor 2050 gereed kunnen krijgen en wat daar voor nodig is. Hiervoor zullen verschillende scenario's worden uitgewerkt. Naar verwachting zullen deze handelingsperspectieven (op zijn vroegst) vanaf volgend jaar impact hebben op de jaarlijkse programmering.

Consultatie
De Unie van Waterschappen zal, net als voorgaande jaren, de gezamenlijke consultatiereactie op het ontwerpprogramma namens alle waterschappen coördineren. Vanuit de Programmadirectie HWBP zien we –gegeven het feit dat een generieke ingreep in het programma nodig was om een sluitend programma te krijgen - beperkte meerwaarde in een individuele consultatieronde, zoals u dat de afgelopen jaren gewend was. We gaan samen met de alliantiepartners onderzoeken hoe de consultatie dit jaar op een passende wijze vorm kan krijgen, waarmee recht wordt gedaan aan het alliantie principe 'Best for Program' en rekening houdend met de belangen van de individuele waterschappen. We bespreken dit in de WWK van 1 september 2023 en de daaropvolgende CWK.
Uiteraard kunt u uw reactie op het ontwerpprogramma kenbaar maken. Om tot een definitief programmavoorstel te komen, hierbij het verzoek om uw eventuele reactie vóór 15 oktober 2023 te sturen naar de Unie van Waterschappen (secretariaat@uvw.nl). Het ministerie van IenW en Rijkswaterstaat worden eveneens gevraagd om vóór 15 oktober een reactie te geven op het voorliggend ontwerpprogramma 2025-2036.

Ik hoop u hierbij voldoende geïnformeerd te hebben. Mochten er onverhoopt toch nog onduidelijkheden zijn, dan horen we dat graag van u.

Met vriendelijke groet,

Erik Wagener
programmadirecteur